

Van aanwijzing tot dader: Epistemische voorwaardelijke zinnen in *detective fiction*

Alex Reuneker, Universiteit Leiden

Voorwaardelijke zinnen (*als-dan, if-then*) stellen ons in staat onze gedachten over mogelijke toestanden van de wereld te uiten. Ze vormen daarmee een belangrijk ingrediënt van ons argumentatieve vermogen. Deze studie presenteert een corpus-gebaseerde analyse van voorwaardelijke zinnen in Engelstalige *detective fiction* om beter te begrijpen hoe detectives, en in het verlengde daarvan auteurs en lezers, voorwaardelijke zinnen gebruiken in hun redeneringen en argumentatie.

De literatuur over voorwaardelijke zinnen onderscheidt verschillende gebruiken op basis van de relatie tussen de bijzin (antecedent) en de hoofdzin (consequent). [Anoniem] (2022) analyseert dit algemene verband als een conventionele implicatuur, maar specifieke verbanden worden gezien als conversationele implicaturen, omdat ze afhankelijk zijn van zinsinhoud en context. Dancygier en Sweetser (2005) pleiten voor een onderscheid tussen voorspellende voorwaardelijke zinnen, waarin antecedent en consequent causaal gerelateerd zijn, zoals in (1), en niet-voorspellende voorwaardelijke zinnen, zoals in (2) en (3).

- (1) *If you mow the lawn, I'll give you ten dollars.*
- (2) *If he typed her thesis, he loves her.*
- (3) *If you need help, my name is Ann.*

De epistemische voorwaardelijke zin in (2) presenteert een gevolgtrekking van argument naar conclusie, terwijl de voorwaardelijke zin in (3) een relatie presenteert tussen een geslaagdheidsvoorwaarde en een taalhandeling. Dancygier en Sweetser (2005, p. 22) suggereren dat epistemische voorwaardelijke zinnen vaker voorkomen in *detective fiction* dan in andere literaire genres, omdat detectives conclusies trekken uit gevonden bewijsmateriaal, waarbij ze niet redeneren van oorzaak naar gevolg, maar andersom, van aanwijzing (gevolg) naar dader (oorzaak), zoals in (4).

- (4) *If it was right that she had been lured here, her killer could have remained hidden among the bushes [...].* (Lovesey, *Diamond Dust*, 2002)

Om de bovenstaande hypothese te toetsen en om het type redenering dat in *detective fiction* tot uiting komt in meer detail te begrijpen, werd een corpus-gebaseerd onderzoek uitgevoerd. Door middel van een vergelijking van 500 voorwaardelijke zinnen uit tien detectives en tien (algemene) romans gaat deze bijdrage in op de vraag in hoeverre voorwaardelijke zinnen in het eerste genre vaker worden gebruikt om epistemische verbanden uit te drukken dan in het laatste. Omdat detectives bovendien vaak van bewijsmateriaal naar dader of verklaring redeneren, vergelijkbaar met een abductief argumentatieschema of 'inferentie naar de beste verklaring' (cf. Walton, 2004, p. 22), zijn de voorwaardelijke zinnen geanalyseerd in termen van deductieve, inductieve en abductieve redeneerschema's (cf. Peirce, 1960). Zo vergroten we niet alleen onze kennis over hoe voorwaardelijke zinnen argumentatief worden gebruikt door detectives en hun auteurs, maar ook hoe ze als implicaturen door lezers worden afgeleid.

Referenties

- Dancygier, B., & Sweetser, E. (2005). *Mental Spaces in Grammar: Conditional Constructions*. Cambridge University Press.
- Peirce, C. S. (1960). *The Collected Papers of Charles S. Peirce. 1931-1935*. Harvard University Press.
- Walton, D. N. (2004). *Abductive Reasoning*. University of Alabama Press.